SEDİMANTER HAVZALAR, DOLGULARI ve STRATİGRAFİLERİ

SEDİMANTOLOJİ ÇALIŞMA GRUBU ve TÜRKİYE STRATİGRAFİ KOMİTESİ ORTAK ÇALIŞTAYI

BİLDİRİ ÖZLERİ KİTABI

22-25 Eylül 2016

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (ESOGÜ)
Prof. Dr. Necla Özdemir Konferans Salonu

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Hasan Gönen (Onursal Başkan; ESOGÜ Rektörü)
Prof. Dr. Faruk Ocakoğlu (Başkan; Eskişehir Osmangazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Özkul (Pamukkale Üniversitesi)
Prof. Dr. Nizamettin Kazancı (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Erhan Altunel (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi)
Doç. Dr. Özgür Karaoğlu (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi)
Doç. Dr. Nurdan Yavuz (Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü)
Dr. Erhan Yılmaz (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı)
Araş. Gör. Özlem Toygar (Sekreter; Eskişehir Osmangazi Üniversitesi)

DANIŞMA KURULU

Prof. Alastair Robertson (Edinburgh Üniversitesi, UK)
Dr. Alexis Licht (Washington Üniversitesi, USA)
Prof. Dr. Ali İhsan Karayiğit (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Attila Çiner (İstanbul Teknik Üniversitesi)
Dr. Aynur Hakyemez (MTA Genel Müdürlüğü)
Prof. Dr. Bill Wimbledon (ProGeo, UK)
Prof. Dr. Cenk Yaltırak (İstanbul Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Erdinç Yiğitbaş (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Prof. Dr. Funda Akgün (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Hasan Sözbilir (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Hükmü Orhan (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. İbrahim Türkmen (Balıkesir Üniversitesi)
Prof. Dr. Kağan Tekin (Hacettepe Üniversitesi)
Doç. Dr. İsmail Ömer Yılmaz (Orta Doğu Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Michael Taylor (Kansas Üniversitesi, USA)
Prof. Dr. Naci Görür (İstanbul Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Okan Tüysüz (İstanbul Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Poppe de Boer (Utrecht Üniversitesi, Hollanda)
Prof. Dr. Radoslav Nakov (Bulgar Bilimler Akademisi, Bulgaristan)
Prof. Dr. Suzanne Leroy (Brunel Üniversitesi, UK)
Prof. Dr. Uğur İnci (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Ulvi Can Ünlügenç (Çukurova Üniversitesi)

İÇİNDEKİLER

Biga Yarımadasında Karakaya Havzası Çökel İstifleri; Jeolojik Anlam Ve Önemi 1

Geç Kretase Kalsiklastiklerinin Fasiyes Özellikleri Ve Bölgesel Tektonizma İlişkisi (Trabzon, Doğu Pontidler, Türkiye) 3

Ankara Bölgesinde Jura Yaşlı Tektonik Kontrollü Havzanın Oluşumu Ve Sedimantolojik Özellikleri 5

Sakarya Kıtası'nın Kampaniyen-Eosen Yakınlaşan Levha Kenarı İstifinden İki Kb-Gd Doğrultulu Jeotravers: Yeni Sedimantolojik Ve Paleontolojik Veriler 7

Bozüyük (Bilecik)-Oklubalı (Eskişehir) Neojen İstifinin Stratigrafik- Tektonik Özellikleri..... 9

Küçükmuhsine – Sulutaş (Konya Batısı, Türkiye) Çevresindeki Karasal Neojen Çökellerinin (Geç Miyosen – Erken Pliyosen) Sedimantolojisi 11

Edremit Körfezi Kuzeyindeki Miyosen Tortul Birimlerinin Hidrokarbon Oluşumları..... 13

Sivas Havzası'nda Tuz Tektoniğine Bağlı Minihavza Gelişimi 15

Nallıhan (Ankara) Ve Civarının Eosen Yaşlı Stratigrafisi Ve Tektonik Kontrollü Havza Gelişimi..... 17

Tosya Havzası'nın Stratigrafisi Ve Kronolojisi: İlksel Bulgular 19

Arkeolojik Bulgular Işığında İznik Gölü'nün Holosen'deki Gelişimi, Bursa, Türkiye 21

Gökçeada Ve Bozcaada (Kuzey Ege) Kıyılarındaki Yalıtaşları Ve Oluşum Koşulları..... 23

Van Gölü Havzası Geç Kuvaterner Kıyı Çökellerinin Sedimantolojisi: Çolpan Bariyer Ve Lagün Sistemi (Van-Doğu Anadolu)..... 25

Konya Havzası Kuvaterner İklim Değişimlerinin Gölsel Sedimentlerin Jeokimyasal Verileriyle Belirlenmesi: Ön Bulgular..... 27

Taban Kireçtaşı Birimi'nde (Alt Miyosen) Gözlenen Yumuşak Çökel Deformasyon Yapılarının Özellikleri Ve Oluşumu, Bigadiç (Balıkesir) 29

Geyikdağ Geç Pleyistosen Dağönü Buzullaşması; Kozmojenik Yüzey Yaş Tayini Verileri..... 31

Çanakkale Boğazı Denizel Taraçalarının Gelişim Yaşı Ve Jeolojik Anlamı 33

Hisaralan (Sındırgı, Balıkesir) Jeotermal Alanındaki Traverten Kulelerinin Depolanma Özellikleri .. 35

Çankırı Havzası Çökellerinde Çoklu Belirteç Analizleri İle Geç Miyosen-Erken Pliyosen Ve Kuvaterner Paleoiklim Ve Paleo-Ortam Yapılandırması 37

Adana Havzasında Kuzgun Formasyonu'nun Yenıden Yorumlanması: Akarsu Ve Halıç Çökellerının Orta–Geç Mıyosen Denız Düzeyı Değışımlerının Belırlenmesındekı Önemı 39

Seyitömer Ve Tunçbilek Alt-Havzalarinda Linyit İçerikli Alt-Orta Miyosen Tortullarinin Paleoflorasi Ve İklimi, Kütahya Alani, Kuzeybati Türkiye 41

Subtropik Kıyı Sabkası İstifinin (Sivas Havzası) Yaşı Ve Nannofosil Biyostratigrafisi 43

Karaisalı Formasyonu'nun Fasiyes-Mikrofasiyes Özellikleri Ve Çökelme Ortamı (Adana Baseni-Türkiye) 45

Havza Kenarı Tektoniği Ve Morfolojisinin Delta Mimarisi Üzerindeki Kontrolü: Orta-Geç Miyosen Yaşlı Gölsel Yalvaç Havzası 47

Akçalar Linyit Havzasındaki (Beyşehir-Konya) Pliyosen Yaşlı Şeyllerin Organik Jeokimyasal Özellikleri..... 49

Eskişehir İli Yapı Temel Kazılarında Sıvılaşma İzlerine Yönelik İncelemeler 51

Yamanlar Kaldera Volkanı'nın (İzmir) Volkano-Stratigrafisi Ve Havza Çerçevesi..... 53

ÇANAKKALE BOĞAZI DENİZEL TARAÇALARININ GELİŞİM YAŞI VE JEOLOJİK ANLAMI

Mustafa Avcıoğlu[1,*], Erdinç Yiğitbaş[1], Ahmet Evren Erginal[2], Elmas Kırcı-Elmas[3], Sevinç Kapan[1], Nafiye Güneç Kıyak[4]

[1]Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Çanakkale [*](m_avcioglu@comu.edu.tr)
[2]Ardahan Üniversitesi, İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Ardahan
[3]İstanbul Üniversitesi, Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü, Deniz Jeolojisi ve Jeofiziği A.B.D. İstanbul
[4]CEO, Fevziye Mektepleri Vakfı, Teşvikiye Caddesi, No:6, Nişantaşı, İstanbul

Özet: Çanakkale Boğazı, Akdeniz ve Karadeniz'i birbirine bağlayan ve bugün olduğu gibi jeolojik geçmişte de zaman zaman bu iki havza arasındaki etkileşimi sağlayan bir su yoludur. Akdeniz ve Karadeniz'in bu su yolu üzerinden bağlantısı, farklı zamanlarda Boğaz kıyılarında çökelmiş fosilce zengin katmanları da içeren denizel taraça çökellerindeki jeolojik kayıtlar ile belirlenebilmektedir. Boğazın Marmara Denizi'ne yakın bilhassa kuzeybatı kesimlerinde daha yaygın gelişmiş olan bu denizel taraçalar, Nara Burnu - Marmara Denizi arasındaki kıyılarda geniş yayılım sunmaktadır. Bu çalışmada; Akdeniz - Karadeniz sularının birbirine karıştığı dönemlerdeki ortam koşulları ve bunların gelişme zamanlarının ortaya konulabilmesi için, denizel taraçaları oluşturan istiflerden paleontolojik çalışmalar ve Işık Uyarımlı Lüminesans (OSL) tarihlendirmeleri yapılmıştır.

Bu çalışmada biri Gelibolu Yarımadası kıyılarında olmak üzere toplam 6 denizel taraça istifi çalışılmıştır. İncelenen taraça istifleri; biri fosilce zengin diğeri ise kırıntılı olmak üzere iki farklı katman ile karakterize edilebilmektedir. İkizlerçeşme, Kaplantepe ve Çardak taraçalarında bu iki katman birlikte gözlenebilirken, Çayırdere ve İyisu taraçalarında fosilli zon, Saltık taraçasında ise sadece kırıntılı kesim gözlenebilmektedir.

Denizel taraça istifilerinin fosilce zengin kısımlarında yaygınca *Ostrea (Ostrea) edulis*, *Paphia (Polititapes) senescens*, *Cerithium vulgatum*, *Gibbula albida, Donacilla (Donacilla) cornea*ve yanı sıra *Ammonia* ve *Elphidium* fosillerininde bulunduğu tespit edilmiştir. Altı farklı lokasyondan alınan 24 numuneden72,4±8,0 binyıl ile 392,5±44,9 binyıl arası OSLyaşları elde edilmiştir.

Elde edilen bu yaşlar denizel izotop katları (MIS) 11 ile 5 buzul arası dönemleri göstermektedir. İstiflerden tanımlanan fosiller ise bu denizel taraçaların sığ ve acısu koşullarının hakim olduğu bir ortamda çökeldiğini işaret etmektedir.

Anahtar kelimeler: Çanakkale Boğazı, Denizel taraça, OSL, tektonik yükselim

Bu çalışma Mustafa Avcıoğlu'nun doktora çalışmasının bir bölümünü kapsamakta olup kısmen ÇOMÜ-BAP 2012/008 ve ÇOMÜ-BAP 2008/39 no'lu projeler ile desteklenmiştir.

THE AGE AND THE GEOLOGICAL SIGNIFICANCE OF THE MARINE TERRACES OF THE ÇANAKKALE STRAIT

Mustafa Avcıoğlu[1, *], Erdinç Yiğitbaş[1], Ahmet Evren Erginal[2], Elmas Kırcı-Elmas[3], Sevinç Kapan[1], Nafiye Güneç Kıyak[4]

[1] Çanakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Engineering, Department of Geological Engineering, Çanakkale [*](m_avcioglu@comu.edu.tr)
[2] Ardahan University, Faculty of Humanities and Letters, Department of Geography, Ardahan
[3] İstanbul University, Institute of Marine Sciences and Management, İstanbul
[4]CEO, Fevziye Mektepleri Vakfı, Teşvikiye Caddesi, No:6, Nişantaşı, İstanbul

Abstract: Çanakkale Strait is a sea way that connects the Mediterranean Sea and the Black Sea as well as it linked these two basins from time to time in the past. The connection between the Mediterranean Sea and the Black Sea through this sea way can be recognized by the geological information in the marine terrace sediments that include some fossil layers deposited in different geological times. These marine terraces specifically in the northwestern parts of the Çanakkale Strait mostly outcrop in the coasts between the Nara Cape and the Marmara Sea. In this work, the paleontological and Optically Stimulated Luminescence (OSL) aging analysis were performed on the marine terraces to determine the environmental conditions and the ages of their evolution in the periods when the waters of the Mediterranean Sea and the Black Sea were mixed together.

In this research, six marine terraces were studied and one of them was taken from the Gallipoli Peninsula. These marine terraces consisted of two different layers such as fossil-rich and detritic. Both layers were observed in the marine terraces of İkizlerçeşme, Kaplantepe and Çardak while Çayırdere and İyisu terraces only consisted of fossil-rich layers and Saltık terrace formed with the detritic layers.

In the fossil-rich parts of the marine terraces, *Ostrea (Ostrea) edulis*, *Paphia (Polititapes) senescens*, *Cerithium vulgatum*, *Gibbula albida, Donacilla (Donacilla) cornea*ve were determined as well as *Ammonia* and *Elphidium.* The ages between 72,4±8,0 ka and 392,5±44,9 ka were obtained on 24 samples taken from six different locations.

These obtained results indicate the ice ages between 11 and 5 (MIS). In addition, the fossils determined above demonstrate that the marine terraces sedimented/deposited in a shallow and brackish water environment.

Keywords: The Çanakkale Strait, Marine terrace, OSL, Tectonic uplift

This research comprised some parts of the PhD thesis of Dr. Mustafa Avcıoğlu and it was financially supported by the research projects with the numbers of ÇOMÜ-BAP 2012/008 and ÇOMÜ-BAP 2008/3, respectively.